

**СПРАВКА
НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2008-2022**

НА ДОЦ. Д-Р ПЕПА МИТЕВА

I. МОНОГРАФИИ

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
1.	1.	<p>Емоционална интелигентност и управление на професионалния стрес при учители. Артпедагогика – стратегии и техники</p> <p>Анонс: Монографията представя синтезиран изследователски проект за диагностика на емоционалната интелигентност и професионалния стрес при действащи учители в България. Стремехът е да се докаже, че при дефицити в емоционалната интелигентност, съществува риск от развитие на висока степенова професионален стрес. В резултат на получените данни са предложени стратегии и техники, организирани в примерни модули – програма, на база ресурсните подходи от сферата на артпедагогика. Провокацията е в креативния подход и стимул за промяна. Програмата обхваща три базови области:</p> <p>Артпедагогика за управление на професионалния стрес. Артпедагогика за управление на емоции (страх, гняв). Артпедагогика за балансиране на самооценката.</p>	2022	КОЛБИС, София, с. 247	978-619-7284-74-4
2.	2.	<p>Творчески подходи в кризисната интервенция</p> <p>Анонс: Концепцията за кризата и кризисната интервенция придобива все по-ярко значение в консултативната практика.</p>	2015	ИК СТИЛУЕТ, София, с.184	978 -619-194-017-2

	<p>Потребността от компетентностен модел в сферата на консултиране в кризисни ситуации е често дискутиран въпрос. Независимо от присъствието на кризата в битието и цялостното функциониране на човека, тя е феномен, който изисква многостранен подход и специфична професионална намеса. Едва ли има човек, независимо от своя произход, социален статус, културно равнище или етническа принадлежност, който е подминал кризите в живота си, без да понесе последствия – позитивно развитие или регрес. Настоящият текст се стреми да погледне кризата като възможност и промяна. Акцентът върху „позитивното лице“ на кризата преpraща към една от концепциите в съвременните професионални практики, която препоръчва минимизиране на „риск-фокусираното говорене“. Следването на подходи базирани на „оценка на силните страни на личността“, изграждането на „житейски умения“ и възстановяване на способностите чрез „еластичност на психиката“ е шанс и ориентир не само на професионалистите в сферата на поведенческите науки.</p>			
--	---	--	--	--

II. СТУДИИ, СТАТИИ В РЕФЕРИРАНИ НАУЧНИ СПИСАНИЯ И СБОРНИЦИ

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
3.	1.	<p>Resilience as resource for creativity in teaching students of humanitarian specialties of Kazakhstan and Bulgaria (comparative analysis): P2569. The Comparative Analysis of the Kazakhstani and Bulgarian Students' Resilience. Aigerim Mynbayeva, Pepa Miteva, Nazgul Anarbek, Nazgul Anarbek, Aigul Bulatbayev</p> <p>Абстракт: Статията се занимава с явлението "устойчивост". Устойчивостта се счита за значителна предпоставка за " стратегията за оцеляване " (да се справи със стратегията в управлението на стреса). Устойчивостта или "умствената гъвкавост" е концепция, свързана с творчески способности и нестандартни начини на мислене в сферата на образованието. Устойчивостта е важен аспект на непопулярните решения в рамките на професионалния опит в социалната работа. Обучението на специалисти по хуманитарни специалности в институции на висшето образование поема стимулирането и развитието на различни способности на</p>	2015	<p>THOMSON Reader,s, https://insights.ovid.com/international-psychology/ijpsy/2016/07/001/resilience-resource-creativity-teaching-students/6627/00011205 https://www.ijhcs.com/index.php/ijhcs/article/view/1120, p. 759</p>	ISSN: 2356-5926

		<p>студентите. "Работата с хората" изисква способността лесно да се адаптира към контекста на ситуацията; следователно, той поема емоционалното и интелектуално нулиране на специалиста. С настоящото се изисква разнообразието от лични и професионални качества, включващи "устойчивост", насърчаване на проявлението на творчеството. Високо ниво на казахстанската и българската устойчивост на учениците се определя (по метода на С. Мади). Етническите особености на учениците обясняват сходството на показателите в дискусиата</p> <p>Abstract: The article deals with the phenomenon of "resilience". The resilience is considered as a significant prerequisite of the " survival strategy " (cope strategy in stress management). The resilience or "mental flexibility " is a concept connected with creative abilities and non-standard ways of thinking in the sphere of education. The resilience is an important aspect of unpopular decisions within the frame of professional experience in social work. Training of specialists of humanitarian specialties in institutions of higher education assumes the stimulation and development of various students' abilities. "The work with people" requires the ability to be easily adapted to the context of the situation; therefore, it assumes the emotional and intellectual resetting of the specialist. Hereby, the variety of personal and professional qualities including "resilience", promoting the manifestation of creativity is required. High level of the Kazakhstani and Bulgarian students' resilience is determined (by S. Maddi's method). Ethnic features of the students explain the similarity of indicators in discussion</p>			
4.	2.	<p>Forming diagnostic competence of future teachers-psychologists in the university environment. Formação de competências de diagnóstico de futuros professores-psicólogos no ambiente universitário. Perizat ABDULLAYEVA 1; Kuanysh MOLDASSAN 2; Pepa MITEVA 3; Zabira MADALIEVA 4; Bakyt ARINOVA 5; Huseyin BAHAR 6 Received: 30/09/2017 • Approved: 05/10/2017. P.34.</p> <p>Abstract: Целта на тази статия е да се определят възможностите за формиране на диагностична компетентност на бъдещите учители-психолози в университетската среда. Ние сме използвали следните методи за решаване на</p>	2017	<p>SKOPUS Revista ESPACIOS, p.34-41</p>	<p>ISSN: 0798 1015</p>

	<p>проблемите: теоретичен анализ на психологическа и педагогическа литература, моделиране, и разпит, качествен и количествен анализ на експериментални данни. Посочихме два основни аспекта: диагностично мислене и диагностични умения.</p> <p>Abstract: The purpose of this article is to determine the possibilities of forming a diagnostic competence of future teachers-psychologists in the university environment. We have used the following methods to solve the problems: theoretical analysis of psychological and pedagogical literature, modeling, and questioning, qualitative and quantitative analysis of experimental data. We have singled out two major aspects: diagnostic thinking and diagnostic skills. We have proved that diagnostic competence can be formed through the psychological and pedagogical courses.</p> <p>Keywords: competence approach in education, diagnostics, professional competence, diagnostic competence.</p>			
--	--	--	--	--

V. ДРУГИ НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ (СТУДИИ)

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
5.	1.	<p>Корекция на гнева и агресивността при децата – педагогически технологии и практики</p> <p>Анонс: Студията представя едно разгънато теоретико-приложно изследване на гнева и агресивността при децата, с конкретни предложения за корекция и технологии за справяне в реална среда. Освен конкретни практики, насочени към повишаване на уменията на децата за справяне, изследването задава препоръки и към учителя, как да</p>	2011	ЕС ПРИНТ, София, Педагогическа ентелехия, 2011, с. 207-233	ISBN:978-954-92754-2-1

		реагира, когато той самият е гневен. Посочен е богат спектър от упражнения за релаксация и за групова работа.			
6.	2.	<p>Оценка на трудовото представяне на учителския персонал</p> <p>Анонс: Оценката на учителския персонал е една от съвременните теми в образованието, заимствана и осъвременена от корпоративния мениджмънт. Мотивацията за представяне на изследването в студията е провокирана от множеството въпроси пред процедурата за оценяване. От една страна съществуват ясни длъжностни критерии за труда на учителя, които са измерими и конкретни, а от друга – открояващо се очертават теми, свързани с нравствеността/духовността при възпитание и обучение на децата и учениците. Тези и други въпроси представят пред оценката на персонала трудно разрешими дилеми. Студията проследява целите на оценяването, критериите, методите за оценка и предлага „Примерен вариант/процедура за оценка-атестация на учители“ в частно училище. Примерният формуляр за оценка с показатели конкретизира практиките и ги прави обективни и приложими.</p>	2010	Годишник на Бургаски свободен университет:Т.23:Екс-Прес,с.202-221	ISSN 1311-221X

VI. ДРУГИ НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ (СТАТИИ)

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
7.	1.	<p>Идеи доктора Петра Берона (1799-1871) о воспитании и грамотности сегодня</p> <p>Анонс: Статията представя известният български учен Петър Берон и концепцията на неговия „Рибен буквар“ (1824), събрал мъдростта на епохата на Възраждането и</p>	2018	Республиканский информационно методический журнал „Открытая школа“ Кафедра педагогики и образовательного менеджмента факультета философии и политологии Казахского Алматы, сб.	ISBN: 978-601-332-177-6

		прославил България със своите над 20 научни труда и медицинско образование – високо интелектуално за времето си. Акцентът е върху дейността и творчеството на Петър Берон – забележителен опит с просвещенските идеали, откриване на 20 училища, вкл. девическо, мащабно творчество, светски характер на произведенията и дейността. Фокус са разделите на Рибния буквар, нравствените добродетели, които той вмениява и интеграцията на текстовете в академичния, авторски курс ИПБО в БСУ за студенти от специалност ПНУП.		Актуална класика, сборник материалов. национального университета аль-Фараби, Алматинский государственный гуманитарно педагогический колледж № 2 , с.40-43	
8.	2.	<p>Art-projective Diagnostics in Training – the Possibility of Personal. Development and Self-cognition</p> <p>Анонс: Арт-проективна диагностика в тренинге – възможност личностного развития и самопознания Статията разглежда актуални в съвременна психолого-педагогическа практика възможности арт-проективна диагностика в тренинге. В последните години формата на тренинга преемствено изменяется от работата с деца и възрастни до възможности рефлексии, личностного развития и самопознания. Прилагат се психологически и арт-терапевтични подходи, фототерапия. В статията акцентира се внимание на прилагане сторителлинга и умения тренера създаване атмосфера на доверие по време на провеждане на тренинга. В статията разкриват се богатство на методи и техники за откриване, развитие на креативност и взаимодействие в работата с деца и подростъци. Приведен е пример за проектиране на тренинга с арт-диагностикой. Структура на тренинга включва: 1. Настройка – създаване на доверие/рапорт. 2. Разогрев. 3. Актуализация на визуални, аудиални и кинестетични усещания. 4. Индивидуална изобразителна работа. 5. Активна вербална и невербална представителна работа. 6. Колективна работа. 7. Заключителен етап, рефлексия.</p>	2017	Al-Farabi Kazakh National University, Вестник - ХАБАРИШЫ, Серия «Педагогические науки». №3 (52), 2017, Journal of Educational Sciences №3 (52), p. 8-16	ISSN 2520-2634; ISSN 2520-2650; Индекс 75874; 25874

		<p><i>Ключевые слова:</i> арт-терапия, арт-диагностика, визуальная социология, фототерапия, тренинг, личностное развитие, самопознание.</p>			
9.	3.	<p>Постигане на фокус в преподаването на урока (педагогическо майсторство, презентационни умения и интерактивно преподаване)</p> <p>Анонс: Съвременната педагогика изисква синхрон с непреходни умения и атрактивни подходи за преподаване на урока, които да предизвикат траен интерес у ученика. Темата анонсира основни аспекти от презентационните умения на учителя, водещи до т.н фокус в преподаването на урока. Свързва се както с мотивицията за усвояване на нови знания, така и с възможността да се стимулира самостоятелност и активност в позицията на ученика. Способността за „фокус“ и постигане на баланс в системата на учене и преподаване е не само талант, майсторство на субектите в процеса на общуване в учебната и възпитателна среда. Обсъждат се „новите ценности“ и рязкото междупоколенческо разминаване, изискванията на съвременните науки в сферата на педагогическата психология, както и акценти от упражнения за саморегулация и психогимнастика в контекста на организацията на урока.</p>	2017	<p>СУ, Сборник доклади от Национален летен семинар Международна конференция, Китен, сб. Общество, памет, образование. Том 3, 25-30.06.2017, изд. ИК Стилует ЕООД, с. 110-119</p>	ISBN: 978-619-194-031
10.	4.	<p>Зарубежный и казахстанский опыт формирования профессионального самоопределения современной молодежи.</p> <p>Анонс: В статията е отразено участие в мащабно изследване на чуждестранния и казахски опит за формиране</p>	2017	<p>Зарубежный и казахстанский опыт формирования профессионального самоопределения современной молодежи: монография / А.Б. Мукашева, Г.К. Ахметова, Ш.Т. Таубаева, А.А. Булатбаева. - Алматы: Казак университет! - 83 с.</p>	ISSN: 978-601-04-2359-6

		<p>на професионално самоопределение, като част от монографично изследване.</p> <p>Зарубежният и казахстанският опит на формиране на професионално самоопределение на съвременната младеж: монография / А.Б. Мукашева, Г.К. Ахметова, Ш.Т. Таубаева, А.А. Булатбаева. - Алматы: Казак университет!, 2017. - 83 с. ISBN 978-601-04-2359-6 В монографията са отразени междинните резултати. Предназначена е за студенти, магистранти и специалисти в областта на образованието, организацията на професионално обучение и професионална ориентационна работа.</p>			
11.	5.	<p>Учебно пособие. Психологически педагогически модели за успешно управление на учебния процес. 5 КЛАС. Съавторство с авт.ек.: Я. Рускова, С. Русков и др.</p> <p>Анонс: Съдържа психологически педагогически опори - подпомагат учителя за успешно управление на учебния процес при работата със съвременните ученици, стратегически модел на обучението - предлага иновативни методи на преподаване, акцентира върху значими особености в поведението на децата и учениците, обсъжда познавателните процеси от гледна точка на възможността за мотивация и по-добър интерес в поведението на децата. Текстът е ориентиран към учителя и неговата подготовка към усъвършенстване на взаимоотношенията и професионалните роли в училището.</p>	2016	Изд. "АНУБИС" ООД , с. 5-13	ISBN: 978-619-215-034-1

12.	6.	<p>Книга за учителя по история и цивилизации. Психолого педагогически модели за успешно управление на учебния процес. 5 клас.</p> <p>Анонс: Статията обсъжда подробно възможности за улесняване преподаването на урока, взаимодействието с ученици и родители, съобразено със ЗПУО от 2015 г. Интегрирани са базовите ключови компетентности в образователната подготовка по чл. 77 (1), цялостните политики за подкрепа на личностното развитие на детето и ученика, ищграждането на позитивен организационен климат, изграждането на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност“, по чл. 174 (2). Статията представя основни аспекти за адаптация на ученика 4.-5. клас в ЧАСОВЕТЕ ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ, в различните аспекти от развитието, коментира елементите на позитивното възпитание, стила на учене и преподаване, приобщаващото образование в класната стая и дава някои напътствия към учителя, при взаимодействие с родителите .</p>	2017	Изд. "АНУБИС" ООД, с. 5-15, в съавторство с екип: Попов, А., Константинова, Е., и др.	ISBN: 978-619-215-008-2
13.	7.	<p>Система професионального самоопределения молодежи в Германии и Болгарии</p> <p>Анонс: В данной статье рассматриваются актуальные вопросы организации систем профессионального самоопределения молодежи в Германии и Болгарии. В статье раскрываются история развития профориентационной работы в Германии, начиная со средних веков до современности, с указанием концепции К. Бюхера о профессиональных мастерских, модели Г. Кершенштейнера о дуальном принципе профессионального образования, идей Г. Мюнстерберга о том, что школа должна готовить будущих членов общества, следовательно, она неизбежно сталкивается в процессе деятельности с вопросами выбора профессии своих воспитанников и должна оказать им</p>	2015	Хабаршы журналы (Billetin), №3,2015, серия „Психология“, Казахский национальный педагогический университет имени Абая. / съавторство с Оналбеков Е.С., Ермекбай, с. 143-157.	ISSN: 728-7847

		<p>посильна помощ в этих поисках. Также в статье дается описание и характеристика болгарской системы профориентации, делающей акцент на институализации системы профессионального самоопределения, и в качестве примеров указана деятельность Министерства образования и науки (МОН), Национальное агентство профессионального образования и обучения (НАПОО), профильные школы и информационные центры для профессиональной ориентации. Дается обоснование стратегическим документам Болгарии по формированию компетенции у современной молодежи по профессиональному самоопределению, например Стратегия развития профессионального образования и обучения в Республике Болгария за период 2015 – 2020 гг., Национальная стратегия по непрерывному обучению за период 2014 – 2020 гг. Карта «Профессиональная</p>			
14.	8.	<p>Научное и академическое сотрудничество между университетами Болгарии и Казахстана – реальность, 2015</p> <p>Анонс: Статията е резултат от междувародно сътрудничество и академичен обмен в Република Казахстан и БСУ през 2015 г. В конкретика анализира и обсъжда базови моменти от сътрудничеството, проведените курсове, академичните изяви и възможностите за разширяване на опита и межкултурния диалог на две различни образователни системи в сфера на висшето образование. Поставя различни гледни точки и перспективи за бъдещо сътрудничество</p>	2015	<p>сп. Съвременна хуманитаристика, 2015, N 2. Съавтор Майра Кабакова с. 71-76</p>	<p>ISSN: 1313-9924</p>
15.	9.	<p>Teacher’s Profile. Qualities of a 21st century teacher“ Highlights of the higher education strategy development in Bulgaria and Kazakhstan</p>	2014	<p>сп. Образование и технологии. Иновации в обучението и познавателното развитие, 5/2014, Съавтор- Е. Onalbekov, p. 35-38</p>	<p>ISSN 1314-1791</p>

		<p>Анонс: Статията представя изследване и сравнителен анализ на образователните стратегии на 21-век в България и Казахстан. Акцентира се вниманието върху образователните технологии, иновациите и политиките в образованието, националните стратегии в глобалното образование. Фокусът е насочен към високо технологичните процеси в образованието, педагогическите и компютърни умения и компетентности на съвременния учител.</p>			
16.	10.	<p>Самоубийство – зов о помощи (социална работа с детьми и подростками суицидами)</p> <p>Анонс: Самоубийство является значимой социальной проблемой, к сожалению, часто недооцениваемой как комплексный феномен. Проблема самоубийства, кроме медицины и психиатрии, является и объектом социальных наук. Задаются экзистенциальные вопросы, такие, как: “Что заставляет людей покончить свою жизнь?”, “Какие чувства испытывают люди, прибегшие к самоубийству?”, “Возможно ли при получении поддержки остановить попытку самоубийства?”, “Как окружающая среда влияет на решение о самоубийстве?” и другие. В статье речь не идет о теоретических основах и понятиях, связанных с определением самоубийства. Она ограничивается только обозначением проблематики, актуальной для детей и подростков, потенциальных самоубийц. Актуальные самоубийства (suicid) и попытки самоубийства различны, но оба состояния в науке интерпретируются как кризис идентичности. Среди стран с самым высоким „индексом самоубийства» являются Германия, Швейцария, Финляндия, Норвегия, Китай, Япония и др.</p>	2013	Алматы „Казак университети“. Журнал «Вестник Казну», КНУ Аль Фараби, 2012. Серия Педагогические науки № 2 (36), с. 75-82	ISSN: 1563-0293 Индекс 75874; 25874

17.	11.	<p>Организация на свободното време при деца и възрастни в социалната работа чрез анимационни продукти</p> <p>Анонс: Темата „свободно време“ е фокус във възпитателните и социални стратегии и води до разнообразни креативни подходи. В сферата на социалната работа тя обхваща различен контингент и потребители, не само с дефицити, а и в норма. Анимацията като понятие отдавна излиза от рамките на туризма и забавлението и се пренася във всички области на взаимодействие, там, където се предлагат програми, проекти, комуникативни стратегии, развлечения и забавление в обучението (едютеймънд). Статията обсъжда изискванията за приложение на стратегиите в социалната работа, различните видове анимационни програми и начините за тяхното прилагане, полезността и ефективността им.</p>	2013	сп. Съвременна хуманитаристика, бр.1/2013, с. 26-31	ISSN: 1313-9924
18.	12.	<p>Техники кризисной интервенции как кризисного вмешательства</p> <p>Анонс: Статя нацелена на раскрытие техник кризисной интервенции как кризисного вмешательства в работе педагога-психолога, социального педагога или социального работника. В статье раскрыты понятие «кризис», этапы кризисной интервенции, техники кризисного вмешательства, требования к поведению кризисного консультанта. Мақалада элеуметтік қызметкерлер мен элеуметтік педагог, педагог-психолог жұмысындағы басқыншылық дағдарысының техникасы дағдарыстық араласу мәселесі ретінде қарастырылады. Мақалада дағдарыс түсінігі, басқыншылық дағдарысының кезеңдері, дағдарыстық</p>	2012	Алматы „Қазақ университеті“. сп. Вестник Казну. Серия Педагогические науки № 2(36), с. 48-51	ISSN: 1563-0293 Индекс 75874; 25874

		араласу техникасы, дағдарыс кеңесшісінің мінез-құлқына деген талаптар көрсетілген.			
19.	13.	<p>В.6 Управление на стреса в работната среда</p> <p>Анонс: Страсът е и традиционно коментирана и модерна тема в съвременната реалност, в условия на неопределеност. В работната среда концепцията за стрес се разглежда от позицията на професионалните фактори за стрес/еустрес и дистрес и реактивността на служителите и тяхната способност за саморегулация. В случая – в сферата на училищното образование и ДГ.</p>	2012	РААБЕ, Актуализация № 5, Раздел В.6, Успешна практика за управление на персонала, с. 5-10	ISSN: 1314-2992
20.	14.	<p>Д.4. Практически изпит при подбор на учители</p> <p>Анонс: Подборът на учители е важна тема от мениджмънта на училището. Пред директора и ръководството на училището са поставени различни отговорности и компетентности: избор и прилагане на подходящи форми и методи за провеждане на конкурса; подготовка на инструментариум за подбор, предшествано от ясни критерии в длъжностната характеристика за кандидат на позицията. Статията информира за различни подходи в провеждане на подбора като процедура, споделя реален практически опит и др.</p>	2012	РААБЕ, (Актуализация 3 на Практически наръчник „Успешна практика за управление на персонала“, с. 1-10	ISSN: 1314-2992
21.	15.	<p>Г.5. Управление на времето на учителя</p> <p>Анонс: „Управление на времето на учителя“ е модерна тема, свързана и с концепцията за стреса в работната среда и със специфични умения за мениджмънт на времето, необходими за всеки учител като лидер на класа и групата. Акценти в статията са: обсъждане на понятието „време“, времето в</p>	2012	РААБЕ, Актуализация № 3 на Практически наръчник „Успешна практика за управление на персонала“1- 2012, с. 1-20	ISSN: 1314-2992

		различните култури, приоритетите в планиране на времето, „крадците на време“, както и разнообразни практики за планиране на времето.			
22.	16.	<p>Г.Б. Адаптация на новоназначени учители</p> <p>Анонс: Адаптацията на учителя, като новоназначен служител в образователно-възпитателната институция е важна част от професионалната практика и критерий за ефективна работа. Темата поставя въпроси от сферата на организационната култура като цяло, проследява основните етапи на адаптацията като процес, спира се на документацията по адаптация на новоназначения учител и проследяването на напредъка и приспособяването му във всички аспекти на дейността.</p>	2012	РААБЕ, Актуализация № 4 на Практически наръчник „Успешна практика за управление на персонала“ 1-2012, с- 1-26	ISSN: 1314-2992
23.	17.	<p>Кризисная интервенция для детей в школе (при посттравматическом стрессовом расстройстве-ПТСР)</p> <p>Анонс: Аннотация. В материале коротко представлен один из интересных феноменов последствий кризисной ситуации для детей, а именно ПТСР. ПТСР у детей рассматривается как спорный диагноз, объединяющий не только этиологические факторы и пережитое травматическое событие, но и неблагоприятные ситуации личного опыта, которые могут быть весьма разнообразными. Несмотря на то, что дистресс у детей протекает с симптомами, схожими с симптомами у взрослых, он имеет свою специфику и инструменты для оценки. Ключевые слова: кризисная интервенция, профессиональная деятельность педагога, учитель школы, психологическая подготовка учителя школы, посттравматическое стрессовое расстройство.</p>	2012	Алматы „Казак университети“. Журнал «Вестник Казну», КНУ Аль Фараби, 2012. Серия Педагогические науки № 2 (36), с. 53-58	ISSN: 1563-0293, Индекс 75874; 25874

24.	18.	<p>Коучинг. Как да разпознаем съпротивите на учителя в работната среда?</p> <p>Анонс: Темата и понятието „коучинг“ в статията поставят обективно въпроси: Може ли директорът на училището да заеме ролята „коуч“? Какви качества и умения са необходими за позицията „наставник“ в собствената организация? Как най-успешно да се прилага подходът в образователната среда? и др. Обсъждат се практически казуси от реалната среда, дават се препоръки относно сручаи, кога е необходимо и препоръчително да се приложи коучинг и възможните въпроси, уместно поставяни в коуч-сесия.</p>	2011	РААБЕ, Актуализация № 4 на Практи-чески наръчник „Успешна практика за управление на персонала“, с. 1-32	ISSN: 1314-2992
-----	-----	---	------	---	-----------------

Статия в списания и поредици

Книга за учителя по музика. Психолого педагогически модели за успешно управление на учебния процес. 5 клас/2016. Авт. колектив Я. Рускова, С. Русков, П. Митева. Изд. "АНУБИС" ООД, 2016, с. 5-13, ISBN: 978-619-215-034-1.

Анонс: Статията обсъжда подробно психолого педагогически модели за успешно управление на учебния процес, **СТИМУЛИРАНЕ НА САМОКОНТРОЛ** в часовете по музика за 5. клас, възможностите за улесняване преподаването на урока, взаимодействието с ученици и родители, съобразено със ЗПУО от 2015 г. Интегрирани са базовите ключови компетентности в образователната подготовка по чл. 77 (1), %цялостните политики за подкрепа на личностното развитие на детето и ученика, изграждането на позитивен организационен климат, изграждането на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност“, по чл. 174 (2). Статията представя основни аспекти за адаптация на ученика 4.-5. клас в ЧАСОВЕТЕ ПО МУЗИКА, в различните аспекти от развитието, коментира елементите на позитивното възпитание, стила на учене и преподаване, приобщаващото образование в класната стая и дава някои напътствия към учителя, при взаимодействие с родителите .

VII. ДРУГИ НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ (ДОКЛАДИ)

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
25.	1.	<p>Стимулиране на емоционална интелигентност с артпедагогика при учители в детската градина</p> <p>Анонс: Важен аспект от педагого-психологическите умения и компетентности на учителя в детската градина са неговите рефлексия, саморегулация, емоционална интелигентност и др. Докладът разглежда възможностите на артпедагогиката за стимулиране и регулация на емоциите в процеса на взаимодействие и прилагане на възпитателно-корекционни модели. Артпедагогиката в предучилищното образование е не само досег с изкуството и естетиката, а възможност за личностно развитие и креативност на всички субекти в процеса.</p>	2022	Юбилейна Международна научна конференция 50 години Психология в СУ „Св. Кл. Охридски“ на тема ПСИХОЛОГИЯТА – ТРАДИЦИЯ И СЪВРЕМЕННОСТ, 1-3 юни 2022, г. София, България	под печат
26.	2.	<p>Арт-педагогика для самооценки воспитателей детских садов</p> <p>Анонс: Учител в детска градина е едновременно възпитател и вдъхновение. Условието за неговата лична и професионална ефективност е увереността, свързана с баланса на самочувствието. В статията се обсъждат практическите възможности за устойчивост на самочувствието на учителите в детската градина посредством художествена педагогика. Известни са стимулите на изкуството да се промени и мотивацията на индивида да постигне.</p> <p>Анонс: Учител в детском саду одновременно является воспитателем и вдохновителем. Условием его личностной и профессиональной эффективности является уверенность, связанная с балансом самооценки. В статье рассматриваются практические возможности устойчивости самооценки учителей в детском саду</p>	2022	Вестник КазНУ. Серия «Педагогические науки». — 2022. — №2 (71). Електронно издание	ISSN: 2520-2634; eISSN 2520-2650

		средствами артпедагогика. Известни стимулы искусства к перемене и мотивация личности к достижению.			
27.	3.	<p>Приказният свят на водата в детското въображение-артпедагогически техники (3-6 г.в.)</p> <p>Абстракт: Докладът представя творческа идея, свързана с разнообразните възможности за тълкуване на темата за водата от детското въображение. Водата е стимулът и художествените средства за изкуство (чрез методи и техники на арт-педагогика) провокират материализацията на фантастичните образи. Темата е ориентирана към ранно детство, в периода 3-6 години и е опция за възпитателя, психолога, родителя да мотивира творчеството.</p> <p>Abstract: The report presents a creative idea related to the diverse possibilities for interpreting the topic of water from the children's imagination. Water is the stimulus and the artistic means of art (through methods and techniques of art-pedagogy) provoke the materialization of fantastic images. The topic is oriented towards early childhood, in the period 3-6 years and is an option for the educator, psychologist, parent to motivate creativity.</p> <p>.....</p>	2022	Международна научна конференция "Черно море – врата и много мостове", БСУ, Под патронажа на еврокомисаря по околна среда, океани и рибарство Виргиниус Синкявичюс. 10-11 юни 2022 г. Бургаски свободен университет	под печат
28.	4.	<p>Диференцирано преподаване в онлайн среда, 2020</p> <p>Анонс: Диференцираното преподаване е възможност за съвременното образование. То е предпоставка за внасяне на съдържание в една нова среда от многообразие сред</p>	2020	Международна научна конференция "Дигитални трансформации, медии и обществено включване", БСУ, 2020 г., с. 85-89	ISBN: 978-619-7126-92-1

		<p>учениците – емоционално, интелектуално-познавателно. Дава възможност на учителя да се приспособи към разнородната среда, като промени утвърдените подходи и внесе нов ритъм на часа, нов поглед и интегритет на взаимно отблъскващи се детайли в обучението. Диференцираното преподаване е не само за деца в риск и дефицити – то е комплекс от умения за всяка среда с многообразие. В диференцираната класна стая, съчетано с добро управление на времето могат да се приложат практики, които са трудно достъпни в традиционното преподаване. то изисква нова нагласа на педагога и на класа.</p> <p>Abstract: Differentiated teaching is relevant again after many years of oblivion in education. What stands out here is not so much the practice of working in mixed age classes, but in a digital classroom with students with diverse composition in terms of opportunities and deficits. The article offers a modern view for conducting an integrated lesson - on the one hand with the traditional tools of the textbook and the lesson content, on the other - transferred to the online environment.</p>			
29.	5.	<p>The application of art coaching approach in goal setting in crisis intervention</p> <p>Анонс: Като подход в съвременните професионални практики „коучинг“ се прилага за реализиране на промяна. Докладът изследва възможностите на коуч за приложение в кризисната интервенция в случаи, когато клиентът е изгубил частично или напълно уменията си за справяне в житейската ситуация. Процесът е дълъг и протича по различен начин при всеки отделен човек, изисква професионална подготовка на консултиращия и поставя</p>	2018	<p>International Scientific Conference «Eastern European Studies: Economics, Education and Law» Burgas, Bulgaria, The Conference is co-organized by Odesa Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, (Odesa, Ukraine), Volume I, June 7-8, 2018.</p>	<p>ISBN: 978-619-7125-43-6</p>

		<p>въпроси за формулиране на цели. Акцентът е върху различните етапи в протичане на кризисното състояние, имат се предвид особености, като факта, че при 80% от пострадалите при криза се идентифицира травма, а при 20 % от тях възникват нарушения на нормалното личностно функциониране. Приносен момент в изследването е представянето на подхода Арт-коуч, като творческa възможност за преодоляване на напрежението при криза. Коментират се алгоритъмът на поставяне на SMARTER цели, в контекста на арт-коуч и изследване на актуалността на целите.</p>			
30.	6.	<p>Арт-ритрийт като формат за формулиране на цели в професионалното развитие</p> <p>Анонс: Творческият формат „Арт-ритрийт“ насочва към възможност за вземане на ефективни решения в природосъобразна среда, относно личностното и професионално развитие. Изследването и практиките са ориентирани към специалисти от помагащите професии, които се нуждаят от вътрешна мотивация при упражняване на избраната професия, както и за студенти, търсещи смисъл и вдъхновение в обучението си в специалността и в сферата на хуманитарните науки. Препоръката е организирани събития, свързани с творчество и изкуства да са насочени към природната среда, където участниците могат успешно да се обърнат към себе си и природата и си поставят адекватни цели. Темата е тясно обвързана и с арт-коуч, психология, социални науки и синьо развитие.</p>	2018	<p>БСУ, Международна конференция „Синя икономика и синьо развитие“, Сборник доклади с. 372-376</p>	<p>ISBN: 978-619-7126-57-0</p>
31.	7.	<p>Синхронизиране и постигане на доверие в образованието с невро-лингвистичното програмиране (НЛП-практики)</p>	2016	<p>БСУ, Международна конференция на БСУ „Новата идея в образованието“, септември 2016, том 2, с.314-318.</p>	<p>ISBN: 978-619-7126-27-3</p>

		<p>Анонс: Съвременното образование предполага многомерни модели на обучение и възпитание в училищната среда, коментирано и спрямо изискванията на ЗПУО, 2015 г. Обсъждат се модерни комуникативни стратегии в преподаването чрез НЛП, като наука, процес, модел за интеграция в сферата на обучението и взаимодействието, именно на езика на НЛП и неговите ключови понятия, напр.: Синхронизация и рапорт; Репрезентативни системи; Субмодалности; Ценности и убеждения; Състояния и емоции; Метамодели; Рефрейминг и др. Докладът стимулира активност от страна на обучаващите и родителите за развитие на различните репрезентативни системи у децата, като възможност за по-широки умения за комуникация и ефективно общуване.</p>			
32.	8.	<p>Преформулиране /рефрейминг/ в преподаване на лекционен курс във ВУЗ</p> <p>Анонс: Текстът в доклада представя концепцията „преформулиране“/рефрейминг, която е модел на модерно мислене и може да се приложи от вариантите на екзистенциалното до специфични съвременни практики в консултирането, терапията, маркетинга, бизнеса и образованието. Тук акцентите са в сферата на обучение и образование, модели на мислене, начин да се преформулира и приеме нов контекст – позитивен, удобен, подходщ, различен и дори нестандартен. Моделите на рефрейминг разширяват съзнанието и дават нова перспектива на мислене и емоции.</p>	2015	БСУ, Международна конференция "Хоризонти в развитието на човешките ресурси и знанието", 2015, Т. 2, с. 245-248.	ISBN: 978-619-7126-10-5.

33.	9.	<p>Елементи на интерактивност в лекционен курс "Организационно консултиране"</p> <p>Анонс: Докладът представя аналитично проектно проучване за „Актуализиране на учебни програми във ВУЗ, в съответствие с изискванията на пазара на труда“, гр. Бургас, 2013. В резултат на данните от изследването възниква необходимостта от преосмисляне и прекрояване на учебните програми, в съответствие с изискванията на работодателите по отношения на базовите умения, компетентности и подготовка на кандидатите за работа. Акцентирани са данните от изследването за сферата на социалната работа, посочени са дефицити, като добър ориентир за реструктуриране на учебните програми и тяхното актуализиране.</p>	2014	НК „Образование и бизнес за ефективна реализация на младите хора на пазара на труда“, БСУ, с.92-99, Проект БСУ	
34.	10.	<p>Творческие подходы в обучении в кризисному консультированию</p> <p>Анонс: Докладът представя авторова методика за „творчески подходи в кризисното консултиране“, които са уместни за приложение и в психолого-педагогическата практика – в контекста на училищното консултиране и в детската градина. Разглежда се темата за кризисното консултиране като концепция, , професионалната намеса в отделните етапи на кризата, формулира се алгоритъм за установяване на първоначален контакт к клиента, оценка на състоянието и потребностите, демонстрират се техники за приложение на творчески подходи в хода на кризисното консултиране.</p>	2014	Казахский национальный университет имени Аль-Фараби, Алматы, Международной научно-практической конференции „Актуальные проблемы педагогической науки и сферы образования“, 23-24.04.2014,	ISBN: 978-601-04-0494-6

35.	11.	<p>Феноменът "резилианс" като ресурс за устойчивост на професионалиста в социално-психологичното консултиране</p> <p>Анонс: Акценти в доклада са освен основните аспекти на понятието „резилианс“, също и опит да бъде насочено вниманието на специалистите работещи с хора по темата. Обсъжда се връзката резилианс - „човешка реалност, с разнообразните аспекти на промяната и устойчивостта. Коментира се произходът на понятието „hardy“ и връзката с професионалната практика на СР и специалистите работещи с хора. Една глобална тема, включваща минало и съвремие и многообразен опит, не само за оцеляване, а и за формиране и изграждане на пластичност на психиката и емоциите.</p>	2013	БСУ, Научна конференция с международно участие „Знанието-традиции, иновации, перспективи“, Том 1, стр. 218-222	ISBN: 978-954-9370-95-9
36.	12.	<p>Модел на анимация при работа с деца в училищна среда</p> <p>Анонс: „Анимация в училищната среда“ е понятие, което дава възможност за по-ефективна организация на извънурочното време и следобедните занимания. Коментира се феноменът „свободно време“, играта, която може да бъде свободна и организирана в училищната среда, Представя се „Модел на анимация в училище“, като своеобразна практическа програма за организирана забавна дейност д зецата и учениците. Училищната анимация е алтернатива на туристическата, но с по-разширени и специфични цели, обогатени инструменти и дейности и успешно съчетаване на детайли в урочните и извънурочни активности.</p>	2012	Университетско издателство „Св.Кл.Охридски“. Сб. с доклади от конференция с международно участие, 23-24 ноември, 2012, 6 стр. ФНПП, С. 2013	ISBN: 978-954-07-3522-1
37.	13.	<p>Прошката – нравствена повеля и добродетел</p>	2010	Диамант Бургас. сп.Православен духовно-просветен енорийски център	ISBN: 978-954-731-407-8

		<p>Анонс: Докладът коментира една колкото библейска, толкова общочовешка и терапевтична тема – „прошка“. Проследява се историята на понятието, философските му аспекти и връзката с търсенето на смисъл в живота. Обсъждат се принципите в Православието, темите за свободата на личността, които дава прошката. Докладът дава интересни послания, свързани с взаимоотношенията между хората, изборът и покаянието и митовете, които изкривяват истината. Препоръчан е алгоритъм за отдаване и приемане на прошка.</p>		<p>„Св. Възнесение господне“ при катедрален храм „Св.Св.Кирил и Методий“, гр. Бургас. Осми „Св.николаевски православни четения“</p>	
--	--	---	--	---	--

VIII. УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОСОБИЯ

№	№	Заглавие, автор	Година	Издателство, стр.	ISBN/ ISSN
38.	1.	<p>Психолого педагогически модели за успешно управление на учебния процес. 5 клас. Книга за учителя по география и икономика /Учебно пособие/</p> <p>Анонс: Статията обсъжда подробно психолого-педагогически модели за успешно управление на учебния процес, СТИМУЛИРАНЕ НА САМОКОНТРОЛ в часовете по ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА за 5. клас, възможностите за улесняване преподаването на урока, взаимодействието с ученици и родители, съобразено със ЗПУО от 2015 г. Интегрирани са базовите ключови компетентности в образователната подготовка по чл. 77 (1), %цялостните политики за позкрепа на личностното развитие на детето и ученика, ищграждането на позитивен организационен климат, изграждането на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност“, по чл. 174 (2). Статията представя основни аспекти за адаптация на ученика 4.-5. клас в часовете по география и икономика , в различните аспекти от развитието, коментира елементите на позитивното</p>	2017	Изд. "АНУБИС" ООД, с. 5-15, в съавторство с екип: Попов, А., Константинова, Е., и др.	ISBN: 978-619-215-037-2

		възпитание, стила на учене и преподаване, приобщаващото образование в класната стая и дава някои напътствия към учителя, при взаимодействие с родителите .			
39.	2.	<p>Изкуството да бъдем обучители /Учебник/</p> <p>Анонс: Изкуството да бъдем обучители“ е своеобразен пътеводител, предназначен за всеки, който проявява интерес и желае да посвети време и усилия да подготви, организира и води тренинг, практически семинар, среща или дискусия, в които обучаемите са възрастни или деца, организирани в неформални форми на обучение. Обучителите/Треньорите ще намерят съвети за организиране на интерактивно обучение и техники, които подпомагат активното учене; ще се запознаят с активни подходи за обучение и дейности за установяване на позитивни взаимоотношения с участниците в обученията.</p>	2016	БСУ, с. 146 Съавтор М. Алексиева	ISBN: 978-954-343-102-1